

merő szavak után, melyekkel ez ismertetésem kezdődik, nem kell külön hangsúlyoznom. Csak ismételni kívánom amaz óhaj-tásom kifejezését, hogy a szerző dolgozza ki vizsgálódásai alap-ján az új didaktikai alapvetést is. Pszichológiai megállapításai ilyen alkalmazó művelet útján bizonyára határozottabb alak-hoz fognak jutni, mint amilyenhez történeti egybevetés, vala-mint bíráló és kiegészítő elmélkedés folyamán juthattak.

Waldapfel János.

Aquinói Szent Tamás filozófiája. Írta: Várkonyi Hildebrand. (Filozófiai Könyvtár. Szerkeszti *Kornis Gyula.* — V.) Budapest, 1923. (94 lap.)

Hogy erre a munkára felhívjuk e lapok olvasóinak figyel-mét, az két okból történik. Először is tudatni kívánjuk a magyar pedagógusokkal azt az örvendetes tény-t, hogy a közép-kori filozófia nagy összefoglalójáról megjelent egy elolvasásra igen méltó kis könyv, mely, ha az előszó nem említi is, bizo-nyára a hódolat ténye kíván lenni a *Doctor angelicus* 600 évvel ezelőtt történt szenttéavatása emlékünnepe alkalmából. Vár-konyi könyve derekasan oldja meg feladatát és nem egészen száz lapon jó áttekintést ad egyes kis fejezetekben Aquinói Szent Tamás életéről, írói egyéniségéről a korabeli tudomá-nyosság jellemző vonásainak szempontjából, Aristoteleshez való viszonyáról, műveinek összességéről, logikai tanairól, metafizi-kájáról, természetfilozófiájáról, pszichológiájáról, etikájáról és theodiceájáról. Az utolsó fejezet vázolja Szent Tamás hatását az 1270. évi híres párizsi vitától kezdve, melyben Szent Tamás még személyesen résztvett, mai napig. A kötet végén még bib-liografiai összeállítást is találunk a Szent Tamásra vonatkozó újabb irodalom fontosabb jelenségeiről, köztük a Bölcséleti Folyóirat idevágó értekezéseiről. A másik ok, amiért a Filo-zófiai Könyvtár ez újabb kötetéről megemlékezünk, az, hogy evvel kapcsolatban rá akarunk mutatni a pedagógiai irodalom-nak, nevezetesen a pedagógiatörténeti irodalomnak egy feltűnő körülményére. A pedagógia történetírói ugyanis mindedig mostohán bántak a középkor e nagy gondolkodójával és min-denetre leghatalmasabb rendszeralkotójával. Nincs ugyan Szent Tamásnak oly műve, mely külön pedagógiai kérdé-seknek volna szentelve, de munkáinak számos helyén vannak a pedagógia körébe vágó kijelentései. Ezek — tudtommal — nincsenek még külön monografiában egybegyűjtve és a peda-gógiatörténeti könyvek sem igen szoktak róluk megemlékezni. A pedagógiai enciklopédiákban is sokszor hiába keresünk cikket Aquinói Szent Tamásról. A Roloff-féle lexikonnak van róla cikke, még pedig Willmann Ottó avatott tollából: Már Willmannak e néhány lapnyi dolgozata is mutatja, mennyire szükséges volna, hogy a pedagógia története is behatóbban fog-lalkozzék a scholastika nagy mesterével. Doktori disszertáció részére mindenesetre hálás téma lenne: *Aquinói Szent Tamás pedagógiája.*

Waldapfel János.